

Sygn. akt III KS 50/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **D. D.**

oskarżonego o czyn z art. 158 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 11 października 2022 r.

kwestii dopuszczalności skargi obrońcy oskarżonego

w trybie art. 539a § 1 k.p.k.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 22 kwietnia 2022 r., sygn. akt V Ka 146/22

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Koszalinie

z dnia 31 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 1445/20

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1. pozostawić skargę bez rozpoznania;**
- 2. obciążyć D. D. kosztami postępowania skargowego.**

### UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Koszalinie wyrokiem z dnia 31 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 1445/20, w ramach czynów zarzuconych oskarżonym D. D. i R. J., uznał ich za winnych popełnienia przestępstwa, które zakwalifikował jako czyn z „*art. 158 § 2 k.k. i art. 159 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. w zb. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art 64 § 1 k.k.*” i za to, na podstawie art. 158 § 2 k.k. zw. z art. 11 § 3 k.k., skazał każdego z oskarżonych na kary po 3 lata i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto, Sąd

Rejonowy na poczet orzeczonej kary zaliczył oskarżonym okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy w Koszalinie – rozpoznając sprawę na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonych oraz ich obrońców – wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2022 r., sygn. akt V Ka 146/22, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Koszalinie i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Koszalinie.

Jak wynika z uzasadniania wyroku sądu odwoławczego, orzeczenie kasatoryjne było wynikiem dostrzeżenia z urzędu przez organ *ad quem* bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k. Sąd drugiej instancji stwierdził bowiem, że: *„Pomimo istnienia w zarzucie aktu oskarżenia opisu czynu, który odpowiadał znamionom przestępstwa z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. prokurator w sposób błędny zakwalifikował takie zachowanie jako działanie wyczerpujące znamiona przestępstwa z art. 158 § 2 k.k. Znamienne w sprawie jest to, że Sąd Rejonowy w Koszalinie w wyroku z dnia 31 grudnia 2021 roku w sprawie II K 1445/20 przypisał również spowodowanie skutku odpowiadającego znamionom przestępstwa z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. konkretnej osobie. W tym miejscu Sąd Odwoławczy odsyła do ugruntowanego w judykaturze poglądu, zgodnie z którym sam udział w bójce lub pobicie ma wprawdzie charakter działania umyślnego, ale za skutek tego zachowania w postaci ciężkiego uszczerbku sprawca (art. 158 § 2 k.k.) poniesie odpowiedzialność tylko w sytuacji opisanej w art. 9 § 3 k.k., a więc gdy nie miał zamiaru spowodowania takiego skutku, ale następstwo nim objęte przewidywał albo mógł przewidzieć. Zatem w sytuacji, gdy sprawca swoim zamierzonym (umyślnym) działaniem realizowanym w trakcie bójki lub pobicia powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu, to nie można jednocześnie przypisać mu zachowania opisanego w dyspozycji art. 158 § 2 k.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2016 r. IIKK 342/15). Innymi słowy wykluczone jest przyjęcie zbiegu kumulatywnego z art. 158 § 2 k.k. i art. 156 § 1 k.k. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2015 r. III KK 237/14)”. Sąd ten podał, że przestępstwo spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, opisane w art. 156 § 1 pkt 2 k.k., jest zbrodnią i zgodnie z treścią przepisu art. 25 § 1 pkt 1 k.p.k. sądem właściwym w pierwszej instancji do orzekania w tym przedmiocie jest sąd okręgowy.*

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem – na wniosek oskarżonego – został doręczony D. D. w dniu 29 kwietnia 2022 r. (k. 11 akt o sygn. WSU2/22).

Obrońca D. D. – r. pr. J. A., w dniu 27 maja 2022 r. (data prezentaty), złożył pismo zatytułowane *„Kasacja od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 22 kwietnia 2022 r.”*, w którym przedstawił następujące zarzuty:

1. *„naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 455 Kodeksu postępowania karnego poprzez zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu mimo tego, że apelacja na jego niekorzyść nie została wniesiona”;*
2. *„nierozpoznanie złożonych przez oskarżonych i ich obrońców apelacji co do meritum”.*

Zarzucając powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

W piśmie z dnia 25 maja 2022 r. zatytułowanym *„Kasacja”*, oskarżony D. D. przedstawił swoje stanowisko w sprawie.

Na skutek zarządzenie sędziego, w dniu 8 czerwca 2022 r. wysłano do obrońców D. D. (r. pr. J. A. oraz adw. B. P.) korespondencję sądową z odpisem wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 22 kwietnia 2022 r. wraz z uzasadnieniem. Nadto, zwrócono się z prośbą do r. pr. J. A. o udzielenie informacji czy pismo z dnia 27 maja 2022 r. zatytułowane *„Kasacja”* jest pismem, o jakim mowa w art. 519 k.p.k., czy też pismem, o jakim mowa w art. 539a § 1 k.p.k. – w terminie 7 dni, *„pod rygorem uznania pisma z dnia 27 maja 2022 r. za kasację”* (k.15 akt o sygn. WSU2/22).

Ww. przesyłki sądowe zostały doręczone obrońcom: adw. B. P. w dniu 13 czerwca 2022 r., zaś r. pr. J. A. w dniu 14 czerwca 2022 r. (k. 21 akt o sygn. WSU2/22).

W odpowiedzi na powyższe, r. pr. J. A. – w dniu 21 czerwca 2022 r. (data stempla pocztowego) – wniósł o uznanie przedmiotowego pisma za skargę na kasatoryjne orzeczenie sądu drugiej instancji.

Zarządzeniem z dnia 28 czerwca 2022 r. stwierdzono, że skarga od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 22 kwietnia 2022 r., wniesiona przez obrońcę r. pr. J. A., odpowiada warunkom formalnym, zarządzono zawiadomić strony o przyjęciu skargi i jej odpis doręczyć prokuratorowi (k. 25 akt o sygn. WSU2/22).

Prokurator, przedstawiając pisemną odpowiedź na stanowisko obrońcy, wniósł o pozostawienie przyjętego środka bez rozpoznania, wskazując na to, że skarga nie została wniesiona z powodu uchybień wymienionych w art. 539a § 3 k.p.k.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Skargę należało pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 539b § 1 k.p.k. skargę od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania wnosi się w terminie 7 dni od daty doręczenia stronie wyroku wraz z uzasadnieniem. Przepis ten zawiera także odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 524 § 1 zdanie drugie i trzecie k.p.k., co oznacza, że przed wniesieniem skargi strona powinna otworzyć sobie drogę do zaskarżenia wyroku sądu odwoławczego przez złożenie wniosku o jego doręczenie z uzasadnieniem, co powinno nastąpić w terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia orzeczenia, a jeżeli ustawa przewiduje doręczenie orzeczenia, od tej daty. Zgodnie z art. 457 § 1 k.p.k. w przypadku wydania wyroku uchylającego i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy zawsze sporządza uzasadnienie z urzędu.

Z treści przedmiotowej skargi wynika, że jej autor wykazując terminowość zaskarżenia wyroku sądu odwoławczego (ogłoszonego w dniu 22 kwietnia 2022 r.), odwołał się do daty, w której oskarżonemu D. D. (tymczasowo aresztowanemu w sprawie i reprezentowanemu przez dwóch obrońców z wyboru) – na wniosek oskarżonego – doręczony został odpis przedmiotowego wyroku wraz z uzasadnieniem, a co faktycznie nastąpiło w dniu 29 kwietnia 2022 r. (k.11 akt o sygn. WSU 2/22). Przyjmując wskazaną wyżej datę jako punkt odniesienia do obliczenia terminu określonego w art. 539b § 1 k.p.k., należy stwierdzić, że termin

ten upłynął w dniu 6 maja 2022 r., zaś rzeczona skarga – wcześniej oznaczona przez obrońcę jako kasacja – została wniesiona w dniu 27 maja 2022 r., a zatem po upływie 7 dni od daty doręczenia stronie wyroku wraz z uzasadnieniem. Odnotować przy tym należy, że z dostępnych akt sprawy nie wynika, aby którykolwiek z obrońców złożył wniosek o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem w terminie 7 dni od ogłoszenia tego orzeczenia, a termin ten – w realiach sprawy – dla obu obrońców upłynął w dniu 29 kwietnia 2022 r. Wobec tego uznać trzeba, że w sprawie nie zaistniała możliwość obliczenia terminu do wniesienia środka zaskarżenia od daty późniejszego doręczenia obronie (na wniosek złożony w ustawowym terminie) odpisu wyroku sądu odwoławczego z uzasadnieniem. Oceny tej nie zmienia późniejsze doręczenie obrońcom – na skutek zarządzenie sędziego – odpisu rzeczonego wyroku wraz z uzasadnieniem (adw. B. P. w dniu 13 czerwca 2022 r., zaś r. pr. J. A. w dniu 14 czerwca 2022 r.). Powyższe uwagi oznaczają, że przy wnoszeniu omawianego środka zaskarżenia, nie został dochowany termin przewidziany art. 539b § 1 k.p.k. Już zatem z tego powodu wniesiona skarga nie mogła zostać przez Sąd Najwyższy rozpoznana.

Nadto, zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k., skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania, może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Zawarty w tym przepisie zwrot „wyłącznie” oznacza, że określony w nim katalog podstaw wniesienia skargi ma charakter zamknięty i ogranicza się do dwóch uchybień, tj. zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych oraz naruszenia art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. W przepisie art. 539f k.p.k. został natomiast zawarty nakaz odpowiedniego stosowania w postępowaniu skargowym art. 536 k.p.k., co oznacza, że na autorze skargi ciąży wyłączny obowiązek wykazania sformułowanymi zarzutami realnych i niesprzecznych z treścią art. 539a § 3 k.p.k. uchybień, jakich dopuszczono się w toku wydania wyroku kasatoryjnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dn. 2.12.2020 r., II KS 16/20, LEX nr 3093484).

W omawianym przypadku zarówno treść zarzutów wniesionej skargi, jak też jej uzasadnienie, nie wskazuje, aby w tym środku zaskarżenia sformułowano zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. bądź zaistnienia uchybień z art. 439 k.p.k. Skarżący

podniósł *de facto* zarzut naruszenia art. 455 k.p.k. oraz – jak się wydaje – art. 433 § 2 k.p.k., a zatem zarzutów o charakterystyce właściwej dla postępowania kasacyjnego, które ze swej natury dotyczy orzeczeń prawomocnych. Należy tu podkreślić, że postępowanie skargowe ma charakter postępowania nadzwyczajnego, zatem regulacje w tym zakresie powinny być interpretowane ściśle. Stąd też wymóg, by skarga charakteryzowała się wyłącznie odwołaniem do podstaw określonych w art. 539a § 3 k.p.k. Autor skargi zdaje się zresztą ignorować fakt, że sąd odwoławczy w przedmiotowej sprawie z urzędu stwierdził zaistnienie bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., która niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku. Powyższe uprawniało zatem sąd *ad quem* do wydania w sprawie orzeczenia kasatoryjnego z innych powodów niż wskazane w złożonych apelacjach.

Wobec powyższego – zgodnie art. 530 § 2 k.p.k. – który stosuje się bez istotnych zmian w postępowaniu skargowym (art. 539f k.p.k.), właściwy organ sądu odwoławczego powinien odmówić przyjęcia skargi, gdy podniesiono w niej zarzuty inne niż określone w art. 539a § 3 k.p.k., jak również w przypadku wniesienia skargi po terminie przewidzianym w ustawie. Jeśli jednak taką skargę przyjęto, to na Sądzie Najwyższym ciąży obowiązek pozostawienia jej bez rozpoznania, zgodnie z art. 539f k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 531 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[as]